

GÖMÖRI GYÖRGY VERSEI ÉS MŰFORDÍTÁSA

MAKE LOVE, NOT WAR

„*Aeneadum genetrix, hominum divumque voluptas,
Alma Venus . . .*”

(Lucretius)

Vénusz almája bajt hozott csak
az emberiségre, no meg arra is, akinek
odaítélte-de Vénusz *almái*?
Más eset: édes forrása gyönyörűségnek.
Ki rájuk emelte szemét, az az ifjú
már nem kardot – gitárt vesz a kezébe,
hogy dalt pengessen rajta, vágyakozót,
szolgájául szegődve esztelen szerelemnek,
amelyről nem históriát: *széphistóriát* írnak
s énekelnek Itáliától a jeges, nagy Oceánig.
Bár néha nem lehet elkerülni a harcot,
mégis áll az a mondás, mit a hatvanas évek
falakra festett, s azóta sem jó, ha feledjük:
Make love, not war! Háború helyett te szeretkezz.
Emberhez valóbb az ágy minden hős csatatérenél.

SZÉLJEGYZET KOSOVÓHOZ

Ki tudja, Kapisztrán atya mit művelt, mielőtt
 Nándorfehérvárnál magasba emelte keresztjét?
 S a rigómezei harc még kit mire kötelez?
 Véres virágokat hajt a mítoszok televénye,
 mérges gőzök járnak át a bódult agyakat,
 hogyha az „ölni, ölni és rabolni” már nem csak
 egy sötét humorú diáknóta refrénje,
 hanem mindennapi tény és harci feladat.
 Mítoszaikkal míg le nem számolnak a szerbek,
 s meg nem értik a leckét, mit feladott ez a kor,
 meg nem értheti őket, s nem bocsát meg a világ.

(Írtam a kosovói háború idején.)

LÁNYOKNAK ÉS FIÚKNAK

Danilo Kiš emlékére

RICHARD BURNS

I.

A régi udvarban rakj föl egy hintát
 Lökd meg egy kicsit majd jobban hintázd
 A falu terén is rakj fel egyet
 A fiatal lányok mind odamennek
 Kösd fel a hintát egy parki fára
 S lökjed fel bele az éjszakába
 Egyenként röpítsd a lányokat
 S ne bánd ha leszáll az alkonyat

*Harangvirág
 Kakukkfű
 Bazsarózsa
 Ezerjófű*

II.

Hármat kívánok mindenekelőtt
 Kenyeret sőt és csöndes esőt
 Három áram fut át kezemen
 Az egyik lassan a többi sebesen
 Szívemben piros rózsza három
 Kettőt a halottaimnak szánok
 Az élő rózsát megtartom néked
 Hogyha megőrzöd hozzám hűséged

Kankalin írisz

Tikszemfű

Szarkaláb liliom

Légyjósű

III.

Nézd a lebontott hajú lányt
 Hintáztatom nézd merre száll
 És nézd azt a nevetőset nézzed
 Hirtelen lesüti szép szemét ez
 S nézd a büszke tekintetű édest
 Esküszöm egy napon az enyém lesz
 S míg hintáztatom dicsérem őt
 Nappal és este és éjfél előtt

Mustármag zsálya

Petrezselyem

Vadsóska csalán

Lóhere négyleveles

IV.

Hintám az almafára tegyed fel
 Virága gyümölcsöt hozzon egyszer
 A másikat halványzöld fűzre tedd föl
 Ágyam az ég s a vánkösöm felhő
 Ezüst nyárfa s réz bükk ragyog

Közel a félhold s a csillagok
 Kaszálom őket míg lehullanak
 S a csillag pora a lombra tapad
Boróka- s vörösfenyő
Nemtudomnevefa
Lucfenyő jegenye
Gesztenyefa

V.

A vén rücskös tölgyhöz kösd az enyémet
 Tavasszal föltetted s leszakadt szétment
 Mert bombák hulltak és ágyúk döngtek
 Házak roppantak és hidak ledőltek
 Sziréna sikoltott rakéták hulltak
 Ördögi tor volt az egek kigyúltak
 Most hát használj egy erős kötelet
 Hogy ne essen szét jövőd s életed
Fűszeres éték
A falvak égtek
A papír kigyúlt
És hamuba hullt

VI.

Majd hintáztatlak a temetőkertben
 Nappal süttetve és holddal szemben
 S egy olyan fára kötöm a hintát
 Ahol járhatsz a holtak sírján
 S lökjél lassan és lökjél magasra
 Hogy hintánk a napot az égen tartsa
 S a holtakért is hintáztass engem
 Mert lánya vagyok az özvegyeknek
Koldus és király
Nadragulya
Fagyöngy az ágon
Szól a duda

VII.

Dodola vagyok az Eső Úrnője
Koronám lomb s levélből szőve
Ruhám Virágot aggatott rám
A tavasz s hosszú zöld fű a szoknyám
Hát lökj fel hogy hozzak jó időt
Reméljünk szárnyaló jövőt
És meleg szelet hogy bő legyen
Zápor kerteken s földeken

Barack meg szilva

Körte alma

Érett paprika

Nyár diadalma

GÖMÖRI György fordítása